

Latvijas Nacionālā vēstures muzeja ziņnesis

2012. gada **DECEMBRIS**

LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS (LNVM), Pils laukums 3 (Rīgas pili, 3. stāvā); tālrunis: 67221357. Ekspozīciju darba laiks: pirmdien – slēgts; otrdien – svētdien no 10.00 līdz 17.00.

www.lnvm.lv

LNVM nodaļa „DAUDERI”, Sarkandaugavas iela 30, Rīga, LV- 1005; tālrunis: 67392229. Ekspozīciju darba laiks: pirmdien, otrdien – slēgts; trešdien - svētdien no 11.00 līdz 17.00.

www.lnvm.lv

LNVM nodaļa ĀRAIŠU ARHEOLOĢISKAIS MUZEJPARKS, Āraiši, Amatas novads, LV 4140; tālrunis: 64107080; 26567912. Darba laiks līdz 1.novembrim: pirmdien – svētdien no 09.00 līdz 19.00. Ekspozīciju darba laiks no 1. novembra: pirmdien, otrdien – slēgts; trešdien – svētdien no 10.00 līdz 16.00. | www.lnvm.lv

kalendārs / 2012. g. decembris

Izstādes

vieta: **LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS**, Pils laukumā 3, Rīgas pils 3. stāvā:

laiks: līdz 2013. gada 27. janvārim

- **izstāde „Kara vīra liktenis”**.
pastāvīgās izstādes
- **„Sakrālā māksla” (līdz š. g. beigām!), „Muzeja skolas klase”, „Nauda Latvijā gadsimtu ritumā”**.

vieta: LNVM nodaļa „DAUDERI”

laiks: līdz 2013. gada 31. janvārim

- **Jaņa Rozentāla Rīgas Mākslas vidusskolas audzēkņu darbu izstāde „Kārlis Ulmanis jaunā mākslinieka acīm”**.
laiks: līdz 2013. gada 31. janvārim
- **Latvijas Nacionālās bibliotēkas izstāde „Matīss Siliņš”**.
pastāvīgās izstādes
- **„Divas dienas Kārļa Ulmaņa dzīvē”, „Gaida Graudiņa kolekcija”, „Dauderu” vēsture”**.

Pasākumi

vieta: LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS, Pils laukumā 3, Rīgas pils 3. stāvā

laiks: 8. decembris plkst. 12.00

- Ģimenes diena. Tematisks pasākums bērniem „Rotaļlietu stāsti”.

Uz pēdējo šāgada Ģimenes dienas nodarbību mazie muzeja apmeklētāji tiek aicināti ņemt līdzi savu mīļāko rotaļlietu un noklausīties stāstu par bērnu spēļu mantiņām pirms 1000, simts gadiem, iepazīties ar vecvecāku un vecāku bērnu dienu rotaļlietām. Nodarbībā tiks demonstrēti vairāki desmiti muzeja krājuma priekšmetu, kas stāsta par bērnu pasauli dažādos vēstures periodos.

Ģimenes biļetes cena Ls 2.50

*Attēlā: Rotaļlietas no LNVM krājuma.
Fotogrāfs Roberts Kaniņš, LNVM*

laiks: 8. decembris plkst. 12.00

Ikvienam interesentam par parastās biļetes cenu „Iepazīsti muzeju gida vadībā”.

- Ekskursija pastāvīgajā izstādē „Sakrālā māksla”. To vadīs LNVM direktora vietniece

krājuma darbā mākslas vēsturniece Anita Meinarte. Izstāde iepazīstina ar muzeja kokskulptūru kolekciju, kurā ietilpst kokgriezumi no dažādām Latvijas vietām – baznīcu interjeru ansambļi, atsevišķas skulptūras un epitāfijas. Tā ir viena no lielākajām Latvijā un sniedz priekšstatu par seno kokgriezumu mākslu no gotikas līdz pat barokam, kā arī par tautas mākslas tradīciju izpausmēm Latgales koka tēlniecībā 19. gs. otrajā pusē un 20. gs. sākumā. Izstādi papildina 17. gs. gleznas un 13.–15. gs. akmens tēlniecības darbi no muzeja kolekcijām.

Sākoties Rīgas pils remontam, šī muzeja ekspozīcijas telpu daļa 2013. gada sākumā tiks

slēgta un šādā veidolā aplūkojama vairs nebūs.

Ieejas biļetes cena: pieaugušajiem Ls 2, pensionāriem un studentiem Ls 1, skolēniem Ls 0,50.

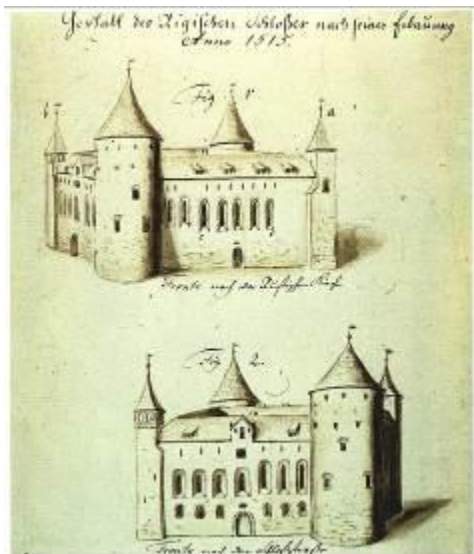
Derīga Ģimenes biļete. *Attēlā: Muzeja sakrālās mākslas kolekcijas ekspozīcijā. Fotogrāfs Roberts Kaniņš, LNVM*

Pasākumi

vieta: LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS, Pils laukumā 3, Rīgas pils 3. stāvā

laiks: 16. decembrī plkst. 12.00

- Svētdienas cikla „Tikšanās pilī” noslēguma lekcija „Rīgas pils būvvēsture”.

Vada LNVM Arheoloģijas departamenta vadītājs

Jānis Ciglis. Slēgtajā Rīgas pils prezidenta daļā sācies restaurācijas process. Piemērots laiks, lai rezumētu to, kas mūsdienās zināms par Rīgas pils būvvēsturi.

Lekcijā tiks stāstīts par arheoloģiskajos izrakumos atklāto un par to, kā šis materiāls papildina rakstītajos avotos rodamo informāciju. Detalizēti tiks aplūkotas ziņas par pirmo ordeņa pili šajā vietā, kuru rīdzinieki nopostīja 15. gs. 80. gados un atjaunotās pils sākotnējo plānojumu, kuru var rekonstruēt pēc 1590. gada piļu revīzijas protokola ziņām. Pils jaunākā vēsture tiks raksturota ļoti īsi, izdalot tikai galvenās pārmaiņas, kas to skārušas.

Attēlā: Rīgas pils skats J. K. Broces zīmējumā pēc zvoiedru arsenāla nojaukšanas 18. gs. 80. gados. Pils A fasāde, kāda tā varēja būt pēc pils uzcelšanas no jauna 1515. gadā.

LNVM izstādes ārpus muzeja

CEĻOJOŠĀS IZSTĀDES

Izstāde „Latvija: Tauta. Zeme. Valsts”

vieta: Siguldas pamatskola | laiks: 3.- 7. decembris.

Izstāde „Mēs, tauta”

vieta: Zolitūdes ģimnāzija | laiks: 3.- 7. decembris.

Izstāde „Latvija Brīvības cīņu laikā. 1918. – 1921.”

vieta: Nacionālo bruņoto spēku Apvienotais štābs | laiks: 25.- 30. novembris.

vieta: Latvijas Nacionālā aizsardzības akadēmija | laiks: 30. novembris-7. decembris

Izstāde „Latvijas nacionālajai valūtai un Latvijas Bankai – 90”.

vieta: Latvijas Republikas Saeimas bibliotēka | laiks: līdz 2013. gada maijam

Attēlā: 5 latu sudraba monēta. To izlaida 1929. gada 12. martā pēc profesora Riharda Zariņa (1869–1939) meta ar latviešu tautumeitas attēlu. Monēta kļuva par savdabīgu neatkarīgās Latvijas simbolu. 30. gadu pieclatnieka tautu meita ir attēlota mūsdienu 500 latu bankas zīmē un visu bankas zīmju ūdenszīmē. Kā viens no simboliem tā izvēlēta arī uz jaunieviešamajām eiro monētām.

Bezmaksas apmeklējums

Katra mēneša pēdējā sestdienā ieeja Latvijas Nacionālajā vēstures muzejā par brīvu.

Bezmaksas diena decembrī – 29. decembris.

Darbalaiks 23. un 30. decembrī – no plkst. 10.00 līdz 16.00.

24., 25., 26. un 31. decembrī, arī 2013. gada 1. janvārī muzejs būs slēgts.

2013. gadā muzejs turpinās darbu Rīgas pili

2012. gada nogalē uzsāktā Rīgas pils renovācija plānota divās kārtās - līdz 2015. gada beigām darbi norisināsies tikai priekšpili.

Tāpēc Latvijas Nacionālais vēstures muzejs, kas atrodas Rīgas pils konventa daļā, 2013. gadā turpinās savu darbu kā līdz šim.

Remontdarbu dēļ gada ritumā mainīsies tikai **ieeja muzejā**. Iespējams, turpmāk Latvijas Nacionālajā vēstures muzejā ienākšana būs no Daugavas gātes puses.

Sabiedrību muzejs par to informēs savlaicīgi.

Jauna ceļojošā izstāde par Latvijas Valsts prezidentiem

Novembrī tika atzīmēti 90 gadi kopš Latvijas Valsts prezidenta institūcijas dibināšanas.

To iezīmēja vairāki svētku notikumi un aktivitātes. Izstādes Valsts prezidenta kanceleja rīkoja kopā ar Latvijas Nacionālo vēstures muzeju. Šo iniciatīvu rezultātā tapa arī jauna ceļojošā izstāde par astoņiem Valsts prezidentiem, to muzejs piedāvā Latvijas izglītības iestādēm, bibliotēkām, uzņēmumiem, u.c.

Vēl iegādājams kalendārs 2013. gadam

Sadarbībā ar Latvijas suvenīru veidotāju „NicePlace” veidots muzeja kalendārs 2013. gadam veltīts Pieminekļu valdes 90 gadu jubilejai.

Tajā redzami fotoattēli iegūti Pieminekļu valdes etnogrāfisko ekspedīciju laikā. Tās rīkoja katru gadu uz konkrētiem Latvijas apriņķiem, lai aizsargātu un vāktu latviešu izzūdošās dzīves parādības. Ekspedīcijās piedalījās liels dalībnieku skaits – Valsts Vēsturiskā muzeja (tagad Latvijas Nacionālais vēstures muzejs) darbinieki, Latviešu valodas krātuves darbinieki, Latvijas Universitātes Arhitektūras fakultātes un Mākslas akadēmijas studenti. Kalendārā publicētajos materiālos lasāmi arī fragmenti no ekspedīciju laikā iegūtajām ziņām.

LNVM glabājas vairāk nekā simts tūkstoši glabāšanas vienību, kas iegūtas Pieminekļu valdes ekspedīcijās. Tie ir priekšmeti, apraksti, fotouzņēmumi un

zīmējumi par 77 ar lauku dzīvi saistītām tēmām, kas mūsdienās ir viens no senākajiem un vērtīgākajiem latviešu tradicionālā dzīvesveida un kultūras izzināšanas avotiem.

2013. gadā LNVM notiks arī zinātniska konference un izstāde „Pieminekļu valdei - 90”. Kalendārs iegādājams muzejā un Latvijas grāmatnīcās.

Liecības par Kārļa Ulmaņa personību un darbību - grāmatā

Grāmatnīcās iegādājama arī novembrī klajā laistā grāmata „Kārlim Ulmanim – 135. Liecības par Kārli Ulmani no Latvijas Nacionālā vēstures muzeja krājuma”. Tā tapusi LNVM sadarbībā ar A/S „Lauku Avīze” un ar Zemnieku savienības atbalstu.

Traģiskais valsts un paša liktenis vērtā K. Ulmani par vienu no valstiskuma simboliem padomju okupācijas gados. No padomju varas puses tika darīts viss, lai liecības par Latvijas Republiku un K. Ulmani tiktu mērķtiecīgi iznīcinātas. Tomēr daudz ko izdevās glābt un noslēpt. Gadu gaitā LNVM krājumā izveidojās plašs un daudzveidīgs muzeja priekšmetu uzkrājums, kas liecina par šī valstsvīra dzīvi un darbību.

Šāds K. Ulmaņa dzīves gājumu ilustrējošs muzejisku liecību kopums, kas atspoguļo gan politiķa dzīves gājumu, gan viņa vietu Latvijas vēsturē, gan muzeja krājuma veidošanas politikas īstenojumu, pie lasītājiem nonāk pirmoreiz.

Konference „Krājums kā muzeja pamats”

5. decembrī Latvijas Nacionālajā vēstures muzejā notiks konference par muzeja krājuma jautājumiem. LNVM direktors Arnis Radiņš runās par krājumu kā apgrūtinājumu vai laimi, Arheoloģijas departamenta vadītājs Jānis Ciglis aplūkos arheoloģiskās kolekcijas kā avotu senākās vēstures izpētē, muzeja arheoloģe, seno tekstiliju pētniece Irita Žeiere stāstīs par tekstilatrādumiem kā pamatu seno tērpu rekonstrukcijām muzejā. Vēstures departamenta pētnieks Toms Ķikuts, restauratores Astrīda Eglīte un Inita Smila referēs par Jāni Čerņavski un viņa ieraktajiem dokumentiem, pētot ceļu no minējumiem uz ģimenes stāstu, par restaurāciju un izpēti.

LNVM direktora vietniece krājuma darbā mākslas vēsturniece Anita Meinarte referēs par Latvijas 20. gadsimta vēstures muzealizēšanu un LNVM pieredzi, Etnogrāfijas departamenta vadītāja Ilze Ziņģīte – par tautas lietišķās mākslas kolekciju kā laika liecību, Numismātikas nodaļas speciālistes Laimas Grīnbergas referāta tēma ir „Faleristikas kolekcijas komplektēšana un izmantošana mūsdienās”, savukārt Muzejpedagoģijas un izstāžu departamenta vadītāja Astrīda Burbicka runās par to, kā muzeja krājums izmantojams muzejpedagoģiskajās programmās.

Autentisks papildinājums tautastērpu kolekcijai

Necerēti jaunieguvumi un līdz šim nezināmi fakti - tā raksturojami šie dāvinājumi LNVM Etnogrāfijas nodaļai.

Ilze Ziņģīte, Etnogrāfijas nodaļas vadītāja, stāsta, ka telefonā kāda moža balss, kas, kā izrādījās, pieder 1915. gadā dzimušajai Aina Vācietes kundzei, piedāvājusi muzejam

„vecos tautastērpa brunčus”. Šādās situācijās runa parasti esot par tautastērpu atdarinājumu, kas tapis 20. gadsimta 30. gados. Uz klausot Ainas Vācietes stāstu par savas vecvecvecmāmiņas brunčiem no kādreizējā Rīgas apriņķa Madlienas puses, kas saglabāti četrus paaudžu mūžu garumā, muzejnieka interese mijusies ar neticību. Taču patiesi! Tie ir Vidzemes svītrotie brunči, kas austi vēl pirms 19. gadsimta vidus, no dabīgos toņos krāsotām vilnas dzijām linu velkos. Muzeja krājumā nonācis vēl viens autentisks oriģināls, kas liecina par Vidzemes

tradicionālo apgērbi un bagātinās līdz šim zināmo variantu daudzveidību. Senais audums noderēs arī par paraugu interesentiem, kas mūsdienās vēlas sev atdarināt tautastērpu. *Attēlā: Brunči. Atlasa audums. Šūti vertikāli svītroti. Nebalinātu linu velki, krāsaini vilnas un gaišpelēki linu audi. Svītru kārtojuma raports 11,5 cm.*

Otrs Ainas Vācietes dāvātais priekšmets ir gluži negaidīts atklājums mēģinājumā tautastērpu savienot laikmetīgo un moderno. No 1933. līdz 1941. gadam Aina Vāciete

strādājusi fabrikā „Rīgas audums” un no tā laika saglabājusi Zemgales tautastērpa brunčus, kas šūti no fabrikā austā zīda auduma. „Rīgas audums” 30. gadu otrajā pusē ražojis tautastērpu audumus no zīda! Tie austi, gatavojoties IX Vispārējiem latviešu Dziesmusvētkiem 1938. gadā. Audumu dizainu izstrādājuši mākslinieki Niklāvs Strunke un Reinholds Kasparsons. Audumi reklamēti modes speciālista komentārā „Novadu tautastērpi Rīgas auduma skatlogā” laikrakstā „Brīvā Zeme”. (Nr. 119. 28. 05. 38.).

No zīda audumiem šūtie tautastērpi apskatāmi arī uz žurnāla „Atpūta” aizmugures vāka. Vienā no tiem Zemgales tautastērpa komplektu demonstrē Aina

Vāciete. No šī tērpa saglabājušies muzejam dāvinātie brunči.

Dāvinājums atklāj līdz šim nezināmu faktu par profesionālu mākslinieku līdzdalību „zīdā darinātu latvju tautastērpu” dizaina izveidē un „Rīgas auduma” ieguldījumu to tapšanā. Šāda uzdrīkstēšanās jebkurā laikā izraisītu diskusiju, un tā noticis arī toreiz.

Latvijas Nacionālais vēstures muzejs pateicas Aina Vācietei par šiem un vēl citiem vērtīgiem dāvinājumiem. *Attēlā: Žurmāla „Atpūta” vāks. 1938. gada Nr. 702. Attēlā reklamēti „Rīgas audumā” ražotie zīda audumi tautastērpiem. Zemgales tērpa komplektu demonstrē Aina Vāciete.*

Valsts svētku priekšvakarā muzejā ciemojās Penkules pamatskolas audzēkņi un skolotāji

16. novembrī Latvijas Nacionālajā vēstures muzejā viesojās Penkules pamatskolas audzēkņi no Latvijas Valsts prezidenta (1930-1936) Alberta Kvieša dzimtās puses.

Tāda ir skolas tradīcija - Valsts svētku priekšvakarā apmeklēt muzejus un vēsturisku notikumu piemiņas vietas. Skolēni sagādāja svētku mirkli muzeja darbiniekiem, sveicot tos ar dzejoļiem un dziesmu.

Audzēkņi un skolotāji apskatīja muzeja ekspozīciju, izstādes „Valsts prezidenta institūcijai – 90” un „Kara vīra liktenis”, kā arī piedalījās muzejpedagoģiskajā programmā „Mana Latvija”.

*Attēlos: Penkules pamatskolas audzēkņi un skolotāji un LNVM darbinieki muzejā.
Fotogrāfs Roberts Kaniņš, LNVM*

Grāmatas un izstādes atvēršanas svētkos „Dauderos”

15. novembrī LNVM „Dauderu” nodaļā notika grāmatas „Kārlim Ulmanim - 135. Liecības no Latvijas Nacionālā vēstures muzeja krājuma” atvēršana. Grāmata tapusi sadarbībā ar A/S „Lauku Avīze” un ar Zemnieku savienības atbalstu.

Attēlā pa kreisi: grāmatas projekta vadītāja un viena no sastādītājām LNVM direktora vietniece zinātniskajā darbā Irīna Zeibārte uzrunā klātesošos izdevuma atvēršanas pasākumā.

Attēlā pa labi: Irīna Zeibārte (no labās) un LNVM Vēstures nodaļas pētnieks Toms Ķikuts, grāmatā iekļautās K.Ulmaņa biogrāfijas autors, aplūko svaigi iespiesto darbu.

Fotogrāfs Roberts Kaniņš, LNVM

Vienlaikus ar grāmatas atvēršanu notika arī mākslas izstādes „Kārlis Ulmanis jaunā mākslinieka acīm” atklāšana. Darbu autori ir J.Rozentāla Rīgas Mākslas vidusskolas (JRRMV) audzēkņi.

Attēlā: JRRMV direktors Jānis Ziņģītis pie jauno mākslinieku darbiem par K.Ulmani izstādes atklāšanā „Dauderos”. Fotogrāfs Roberts Kaniņš, LNVM

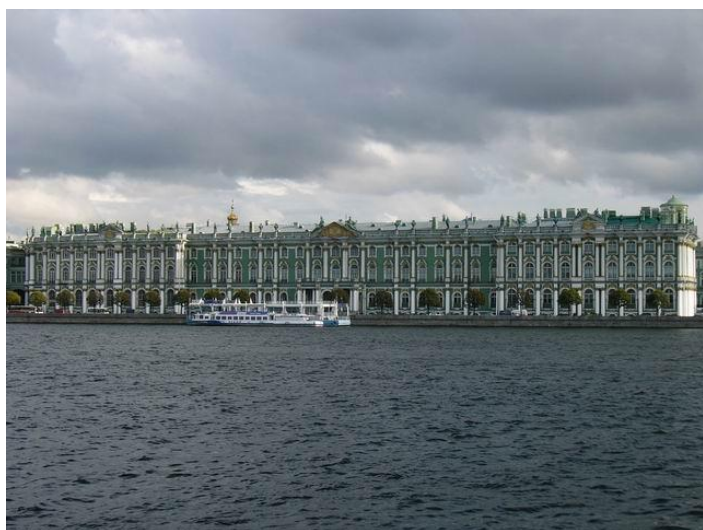
Izstāde par astoņiem Valsts prezidentiem

No 7. līdz 27. novembrim muzejā bija skatāma izstāde par visiem līdzšinējiem Latvijas Valsts prezidentiem. Izstādīti tika unikāli priekšmeti, kurus Valsts prezidenti izmantojuši gan savas prezidentūras laikā, gan pēc tās. Aplūkojamas bija arī oficiālas un privātas astoņu Valsts prezidentu fotogrāfijas. Izstādi rīkoja Valsts prezidenta kanceleja, to veidoja Latvijas Nacionālā vēstures muzeja speciālisti. Ar šo un citiem nozīmīgiem pasākumiem tika atzīmēti 90 gadi kopš Latvijas Valsts prezidenta institūcijas dibināšanas.

Attēlā: Latvijas Valsts prezidents Andris Bērziņš (centrā) un LNVM direktors Arnis Rādiņš (no kreisās) ar skolēniem izstādes atklāšanā. Fotogrāfs Roberts Kaniņš, LNVM

Līdzdalība Valsts Ermitāžas zinātniskajā konferencē

Valsts Ermitāžas (Krievija) Numismātikas nodaļa ar zinātnisku konferenci atzīmēja 225 gadu jubileju. Tās pirmsākumi saistās ar Krievijas imperatores Katrīnas II (1762 - 1796) laiku, kad Jaunajā Ermitāžā pie Ziemas pils 1787. gadā trīs telpas tika atvēlētas Imperatora monētu kabinetam (*Muenzkabinett*). Pa šiem gadiem monētu, bonistikas, faleristikas kolekcija ir kļuvusi par vienu no lielākajām, vērtīgākajām un bagātākajām pasaulē.

Konferences referāti bija veltīti gan nodaļas vēsturei un bijušo darbinieku piemiņai, gan dažādām aktuālām numismātikas zinātnes problēmām.

Tās darbā ar referātu "Latvijas bankai un latam - 90" piedalījās arī Latvijas Nacionālā vēstures muzeja pētniece Dr. hist. Kristīne Ducmane, kurai savulaik bija iespēja mācīties aspirantūrā šajā pasaulslavenajā muzejā un iegūt vēstures zinātņu kandidāta, vēlāk doktora zinātnisko grādu.

Lāčplēša diena muzejā

Lāčplēša dienā 11. novembrī Latvijas Nacionālais vēstures muzejs kā parasti piedāvāja īpašu programmu, jau tradicionālo dodot iespēju apskatīt tikai reizi gadā izstādāmo vienīgo zināmo Lāčplēša Kara ordeņa pilnu komplektu Latvijā, aplūkot izstādes, noskatīties videoprezentāciju „Brīvības cīņas LNVM krājuma fotogrāfijās” un filmu „Kā tapa Latvijas valsts”.

Notika arī lekcija „Latvijas valsts apbalvojumi – valstiskās identitātes simboli”, ekskursijas izstādēs „Latvija Brīvības cīņu laikā” un „Kara vīra liktenis” un speciāli bērniem domāts tematisks pasākums „Latvijā pirms 93 gadiem: Brīvības cīņu laiks”.

Lāčplēša dienā ieeja muzejā bija par brīvu un muzeju apmeklēja gandrīz pusotrs tūkstotis interesentu.

Šajā dienā apmeklētājiem bija arī unikāla iespēja ekspozīciju un izstāžu zālēs satikt daudzus muzejā strādājošus augstas raudzes vēstures speciālistus, kas ikdienā nodarbojas ar krājumu un pētniecību, nemaz neiznākot „rampu gaismā”.

Attēlos: LNVM darbinieki un apmeklētāji Lāčplēša dienā. Fotogrāfs Roberts Kaniņš, LNVM

Skolām, bibliotēkām, sabiedriskām iestādēm

Latvijas Nacionālais vēstures muzejs skolām, bibliotēkām, sabiedriskām iestādēm piedāvā šādas ceļojošās izstādes:

- „Mēs, tauta”
- „Valsts, zeme, tauta”
- „Latvija Brīvības cīņu laikā. 1918. – 1921.”
- „Baltijas brīvības ceļš”
- „Patiesība par Lielvārdes jostu?”
- „Rīgas naudai - 800”
- „Latvijas Valsts prezidenti”

Ceļojošo izstāžu eksponēšanas maksa par 1 dienu – 3 Ls.

Sākumskolas audzēkņu grupām

VIETA: LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS, Pils laukumā 3, Rīgas pils 3. stāvā

- „**Mana mīlākā rotaļlieta**” (muzejpedagoģiskā programma, kuras laikā skolēni uzzina, ar kādām rotaļlietām bērni spēlējās pirms 10, 100 un 1000 gadiem);
- „**Kā dzīvoja senie ļaudis**” (muzejpedagoģiskā programma, kuras laikā skolēni iepazīstas ar seno cilvēku dzīvesveidu akmens, bronzas un dzelzs laikmetā);
- „**Ceļojums laikā no ledus laikmeta līdz 19. gs.**” (programma, kuras laikā skolēni iepazīstas ar cilvēku dzīvi akmens, bronzas un dzelzs laikmetā un latviešu tradicionālo kultūru un dzīvesveidu 19. gs.);
- „**Kā Pastariņam skolā gāja**” (muzejpedagoģiskā programma, kuras laikā skolēni uzzina, kā mācījās zemnieku bērni 19. gs.);
- „**Ābece – mana pirmā mācību grāmata**” (muzejpedagoģiskā programma, kuras laikā skolēni iepazīstas ar pirmajām latviešu ābecēm);
- „**Ciemos pie zemnieka un muižnieka**” (muzejpedagoģiskā programma, kura iepazīstina ar zemnieku un muižnieku dzīvesveidu 19. gs.);
- „**Latviešu gadskārta**” (muzejpedagoģiskā programma, kuras laikā skolēni var iepazīties ar latviešu gadskārtas svētkiem, ticējumiem);
- „**Mana Latvija**” (muzejpedagoģiskā programma, kurā skolēni uzzina par Latvijas Republikas dzimšanas dienu un Lāčplēša dienu).

Pamatskolas un vidusskolas audzēkņu grupām:

VIETA: LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS, Pils laukumā 3, Rīgas pils 3. stāvā.

- „**Latvijas senvēsture**” (tematiskā ekskursija ekspozīcijā, darba lapas) P/sk., V/sk.;
- „**Latvija viduslaikos**” (tematiskā ekskursija ekspozīcijā, darba lapas) P/sk., V/sk.
- „**Viduslaiku bruņinieki**” (muzejpedagoģiskā programma, kuras laikā skolēni iepazīstas ar Rīgas pils vēsturi, bruņinieku ieročiem, dzīvesveidu. Skolēniem ir iespēja iejusties nelielā bruņinieku svētku ainā, izmantojot viduslaiku tērpu un apbruņojuma atdarinājumus) P/sk.; „**Viduslaiku pilsēta – Rīga**” (muzejpedagoģiskā programma, darba lapas) P/sk., V/sk.;

- **„Senā skola un rakstība”** (muzejpedagoģiskā programma, kuras laikā skolēni iepazīstas ar to, kā bērni mācījās skolā 19. gs.); P/sk.
- **„Ornaments, zīme, simbols Latvijā”** (tematiskā ekskursija ekspozīcijā) P/sk., V/sk.;
- **„Apģērbs gadsimtu gaitā Latvijas teritorijā”** (no akmens laikmeta līdz 19. gs. beigām) (tematiskā ekskursija pamatekspozīcijā, darba lapas) P/sk., V/sk.;
- **„Rotaslietu attīstība Latvijā līdz 17. gs.”** (tematiskā ekskursija ekspozīcijā) P/sk., V/sk.;
- **„Kurzemes un Zemgales hercogiste hercoga Jēkaba valdīšanas laikā”** (muzejpedagoģiskā programma, darba lapas) P/sk., V/sk.;
- **„Tautastērpi Latvijas novados”** (tematiskā ekskursija ekspozīcijā) P/sk., V/sk.;
- **„Zemnieku un muižnieku dzīvesveids 18. – 20. gs. sāk.”** (tematiskā ekskursija ekspozīcijā, darba lapas) P/sk., V/sk.;
- **„Mode un uzvedības kultūra 17. – 20. gs”** (muzejpedagoģiskā programma, darba lapas) P/sk., V/sk.;
- **„Sakrālā arhitektūra un māksla 14. – 18./19. gs. mijā”** (muzejpedagoģiskā programma vidusskolas klasēm, darba lapas) V/sk.;
- **„Jugendstila interjers, rotas, aksesuāri”** (tematiskā ekskursija ekspozīcijā, darba lapas) V/sk.
- **„Naudas vēsture Latvijā”** (tematiskā ekskursija ekspozīcijā) P/sk., V/sk.;
- **„Heraldika un ģerboņu vēsture Latvijā”** (muzejpedagoģiskā programma, kuras laikā skolēni iepazīstas ar heraldikas principiem, ģerboņu vēsturi Latvijā, Latvijas Republikas ģerboņa izveidi, darba lapas) P/sk., V/sk.;
- **„Latvijas Republika. 1918. – 1940. g.”** (tematiskā ekskursija ekspozīcijā, darba lapas) P/sk., V/sk.;
- **„Latvijas valstiskās neatkarības zaudēšana”** (tematiskā ekskursija ekspozīcijā, darba lapas) P/sk., V/sk.

Informācija, ekskursiju un muzejpedagoģisko programmu pieteikšana:

LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS

Pils laukums 3 (Rīgas pilī, 3. stāvā); tālrunis: 67221357.

Darba laiks: pirmdien - piektdien no 8.30 līdz 17.00.

LNVM nodaļa „DAUDERI”

Sarkandaugavas iela 30, Rīga, LV- 1005; tālrunis: 67392229.

Darba laiks: pirmdien - piektdien no 8.30 līdz 17.00.

LNVM nodaļa ĀRAIŠU ARHEOLOĢISKAIS MUZEJPARKS

Āraiši, Amatas novads, LV 4140; tālrunis: 64107080.

Darba laiks: pirmdien - piektdien no 8.30 līdz 17.00.

Cenrādis

Muzeja pamatekspozīciju, izstāžu un teritorijas apmeklējums			
1.1.	PAMATEKSPŌZĪCIJAS APMEKLĒJUMS (ar PVN)		
1.1.1.	Pieaugušajiem	1 persona	2,00
1.1.2.	Skolēniem	1 persona	0,50
1.1.3.	studentiem, pensionāriem	1 persona	1,00
1.1.4.	ģimenes biļete (1-2 pieaugušie ar 1-2 bērniem)	1 apmeklējums	2,50
1.2.	MUZEJA VEIDOTAS IZSTĀDES APMEKLĒJUMS (ar PVN)		
1.2.1.	Pieaugušajiem	1 persona	2,00
1.2.2.	Skolēniem	1 persona	0,50
1.2.3.	studentiem, pensionāriem	1 persona	1,00
1.2.4.	ģimenes biļete (1-2 pieaugušie ar 1-2 bērniem vai viena daudz bērnu ģimene)	1 apmeklējums	2,50
1.3.	VIESIZSTĀDES APMEKLĒJUMS (ar PVN)		
1.3.1.	Pieaugušajiem	1 persona	2,00
1.3.2.	Skolēniem	1 persona	0,50
1.3.3.	studentiem, pensionāriem	1 persona	1,00
1.3.4.	ģimenes biļete (1-2 pieaugušie ar 1-2 bērniem vai viena daudz bērnu ģimene)	1 apmeklējums	2,50
1.4.	PAMATEKSPŌZĪCIJAS UN MUZEJA VEIDOTU TEMATISKU IZSTĀŽU APMEKLĒJUMS (ar PVN)		
1.4.1.	Pieaugušajiem	1 persona	3,00
1.4.2.	Skolēniem	1 persona	0,80
1.4.3.	studentiem, pensionāriem	1 persona	1,50
1.4.4.	ģimenes biļete (1-2 pieaugušie ar 1-2 bērniem vai viena daudz bērnu ģimene)	1 apmeklējums	3,80
1.5.	Ekskursija muzeja krātuvē (grupā līdz 10 personām)	1 persona	10,00
1.6.	Gida pakalpojumi muzeja ekspozīcijās un izstādēs (grupā ne vairāk kā 30 personas) līdz 60 minūtēm		
1.6.1.	latviešu valodā	1 grupa	5,00
1.6.2.	svešvalodā (angļu, krievu, vācu valodā, izņemot krievu valodu 1.-9.klašu skolēniem)	1 grupa	10,00
1.6.3.	krievu valodā 1.-9.klašu skolēniem	1 grupa	5,00
1.7.	„DAUDERU” PARKA BRĪVDABAS IZSTĀDES APMEKLĒJUMS (ar PVN)		
1.7.1.	Pieaugušajiem	1 persona	0,50
1.7.2.	Skolēniem	1 persona	0,20
1.7.3.	studentiem, pensionāriem	1 persona	0,40
1.7.4.	ģimenes biļete (1-2 pieaugušie ar 1-2 bērniem vai viena daudz bērnu ģimene)	1 apmeklējums	0,70

LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS (LNVM)

ir trešais vecākais muzejs Latvijā un vienīgais Latvijas vēstures muzejs pasaulē. Kopš dibināšanas 1869. gadā, LNVM ir kļuvis par lielāko latviešu tautas muzejisko vērtību krātuvi - tā kolekcijās ir vairāk nekā miljons priekšmetu: arheoloģiskajos izrakumos iegūtas senlietas, rotu un monētu depozīti, tautastērpi, tradicionālie darbarīki, tautas lietīšķās mākslas darinājumi, sadzīves priekšmeti, fotogrāfijas, dokumenti, kartes, gravīras, gleznas u. c. Latvijas vēstures liecības. Muzeja misija ir Latvijas valsts un tautas interesēs vākt, saglabāt, pētīt un popularizēt Latvijas un pasaules garīgās un materiālās kultūras liecības no vissenākajiem laikiem līdz mūsdienām, kam ir arheoloģijas, etnogrāfijas, numismātikas, vēstures vai mākslas vēstures nozīme.

LNVM īsteno izstāžu darbību Latvijā un ārvalstīs, veic pētniecisko darbību, organizē konferences un seminārus, sadarbojas ar Latvijas skolām, iestādēm, izdod rakstu krājumus un citas publikācijas.

Latvijas Nacionālā vēstures muzeja nodaļas ir Āraišu arheoloģiskais muzejparks un „Dauderi”.

ĀRAIŠU ARHEOLOĢISKO MUZEJPARKU

veido 9.-10. gs. latgaļu nocietināta dzīves vieta – ezerpils (valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis) un tās rekonstrukcija, 14.-17. gs. viduslaiku pilsdrupas (valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis), un teritorija ar akmens un bronzas laikmeta mājokļu rekonstrukcijām, kuri izvietoti 12 ha lielā teritorijā Āraišu ezera krastā netālu no Cēsīm. Kopš 20. gs. 90. gadu sākuma to attīstīja kā Baltijā pirmo brīvdabas arheoloģisko muzeju. Citu līdzīgu muzeju vidū Eiropā Āraišu arheoloģiskais muzejparks izceļas ar unikāliem arheoloģiskiem atradumiem, rekonstrukcijas atrašanos oriģinālā vidē un Vidzemei raksturīgo, labi saglabājušos kultūrvēsturisko ainavu, kas pozitīvi kontrastē ar mūsdienu urbāno vidi.

„DAUDERI”

izvietoti vēsturiskā ēkā Sarkandaugavā - bijušā "Waldschlösschen" īpašnieka Ādolda fon Bingnera ģimenes villā. Jau laikabiedri to atzinuši par vienu no glītākajām Rīgas privātmājām. No 1937. līdz 1940. gadam tā kalpoja par Valsts un Ministru prezidenta Kārļa Ulmaņa vasaras rezidenci. Pateicoties trimdas mecenāta un kolekcionāra Gaida Graudiņa ieinteresētībai, 1990. gadā tika izveidots Latvijas Kultūras muzejs „Dauderi”.

2010. gadā muzejs kļuva par LNVM nodaļu.

„Dauderi” piedāvā ne vien izstādes, bet arī izīrē telpas un brīvdabas teritoriju dažāda rakstura pasākumiem.

LNVM | <http://www.draugiem.lv/www.lnvm.lv>

https://twitter.com/LV_vest_muzejs

<http://www.facebook.com/latvijasnacionalais.muzejs>

ĀRAIŠU ARHEOLOĢISKAIS MUZEJPARKS

<http://www.facebook.com/araisi.lakefortress>

<https://twitter.com/araisimuseum>

flickr.com - Araisi Iron Age Lake Fortress; vimeo - AraisiLake fortress.

„DAUDERI”

https://twitter.com/Dauderi_LNVM

<http://www.facebook.com/dauderi.lnvm>

<http://www.draugiem.lv/www.dauderi.lv/>

© Latvijas Nacionālais vēstures muzejs, 2012